

تکنولوژی ابزار حمایت از آموزش

کلیدواژه‌ها: تکنولوژی به مثابه ابزار، حمایت از آموزش، تدریس توأم با تکنولوژی

همه ما با وعده‌های افراطی درباره تکنولوژی آشنا هستیم. تکنولوژی موجب باهوش‌تر شدن دانش‌آموزانمان می‌شود و آموزشی سریع‌تر و ارزان‌تر از قبل برایمان به ارمغان می‌آورد. در هر حال، این وعده‌ها خاطر نشان می‌کنند که چنین معجزاتی تأثیر گذارند. فقط لازم است رایانه‌ای در اتاقی قرار دهیم، عقب بایستیم و تماشاگر معجزه باشیم، البته اگر زندگی به همین راحتی بود و یادگیری به این آسانی اتفاق می‌افتاد!

آنان که دهه هشتاد، یعنی زمانی را به یاد می‌آورند که رایانه‌ها راه خود را به کلاس‌های درس باز کردند، احتمالاً تعداد زیاد نرم‌افزارها را نیز به یاد می‌آورند. در آن زمان، ما به‌عنوان مربیان آموزشی، با این نوع تکنولوژی آشنا نبودیم و اطمینانی هم به امکانات آن نداشتیم. به‌همین دلیل، در پشت صحنه ایستادیم و این فرصت را در اختیار شرکت‌های نرم‌افزاری و فروشندگان سخت‌افزار و سایر تکنسین‌ها قرار دادیم تا نه تنها به ما بگویند چه محصولاتی باید خریداری کنیم، بلکه نحوه استفاده از آن محصولات را هم به ما نشان بدهند. تکنولوژی از راه‌های گوناگون روند آموزشی را پیش برد، اما حدس بزنید چه اتفاقی افتاد؟ بله، خیلی هم خوب کار نکرد!

امروزه ما در عصری زندگی می‌کنیم که تکنولوژی دیگر تازه واردی مرعوب‌کننده نیست. استفاده از تکنولوژی در تجارت و صنعت، امری مقبول و مطلوب است. از جانب دولت، مدارس و مطبوعات فشارهای زیادی بر مربیان آموزشی وارد می‌شود تا به صحنه

بیایند و کسب مهارت تکنولوژیکی توسط دانش‌آموزان را زیر نظر بگیرند. اما آیا کسب مهارت تکنولوژیکی صرف کافی است؟ برای پاسخ‌گویی به این سؤال به دو نکته باید توجه کرد.

تکنولوژی به مثابه ابزار

تکنولوژی ابزاریست که می‌تواند ماهیت یادگیری را تغییر دهد.

در وهله اول، خواست مربیان آموزشی این است که دانش‌آموزان بهتر یاد بگیرند. مطمئناً کفایت نمی‌کند به مربیان آموزشی گفته شود باید از جعبه‌ها و ابزارهای کلاس درس فقط به این دلیل استفاده کنند که گران‌قیمت‌اند و یا دانش‌آموزان را ملزم به استفاده از آن‌ها کرد، تنها به این دلیل که لازم است طرز کار آن‌ها را یاد بگیرند. در واقع، اگر مربی آموزشی و دانش‌آموزان یقین پیدا کنند که ابزارهای تکنولوژیکی در نیل به اهداف آموزشی به آن‌ها کمک می‌کنند، بی‌درنگ از آن استفاده خواهند کرد.

دنیای واقعی از اصول نظری از هم گسیخته‌ای تشکیل نشده است. از معلمان بسیاری شنیده‌ام، مایل‌اند روش تدریسشان را تغییر دهند و در واقع، راه‌هایی برای گنجاندن درس‌های مربوط به یادگیری پروژه‌محور و چند رشته‌ای بیابند. بیایید به این فکر کنیم که وقتی تکنولوژی از آموزش حمایت می‌کند، چنین کاری چگونه امکان‌پذیر خواهد بود. بنابراین، در وهله دوم، تکنولوژی ابزار مناسبی برای اکتشاف و تحقیق است. اما قبل از استفاده مؤثر از تکنولوژی، باید به

اهمیت اکتشاف در یادگیری و یاددهی توجه شود. در کلاس درسی که از تکنولوژی به وفور استفاده می‌شود، دانش‌آموزان برای کسب اطلاعات، شبکه‌های اینترنتی را جست‌وجو، آب‌رودخانه را تجزیه و تحلیل، نتایج را پی‌گیری و آنچه را روی رایانه آموخته‌اند ثبت می‌کنند.

در چنین محیطی، فراگیری محتوا و مضمون از فرایندی ایستا به یکی از اهداف مطلوب یادگیرندگان تبدیل می‌شود. دانش‌آموزان بیشتر فعال‌اند تا منفعل. آن‌ها دانش تولید می‌کنند و دانش تولید شده را در شکل‌های گوناگون ارائه می‌دهند.

در چنین محیطی، آموزش دهندگان به جای پافشاری بر وجود تنها یک پاسخ صحیح، تنوع در پاسخ‌ها و نتایج را تشویق می‌کنند. یادگیری را با شیوه‌های گوناگون ارزیابی می‌کنند و تکیه‌شان تنها بر آزمون‌های سنتی کاغذ و قلم نیست. شاید مهم‌تر از همه، معلمان و دانش‌آموزان به جای دنبال کردن فعالیت‌های انفرادی، به عنوان بخشی از تیم‌های یادگیری فعالیت کنند. تیم‌هایی که احتمالاً شامل دانش‌آموزان بسیاری از سراسر کشور، حتی جهان است.

البته یادگیری فعال فرایندی است درست و بی‌نقص. دانش‌آموزان درگیر یادگیری فعال کلاس را به مکانی پر جنب‌وجوش، شلوغ و به هم ریخته تبدیل می‌کنند. مهم است بدانیم که هم معلم و هم دانش‌آموزان، در چنین یادگیری، نیاز به تمرین دارند. محیط‌های یادگیری و فعالیت‌ها باید چنان به دقت هدایت و سازمان‌بندی شوند که یادگیرندگان

دادن بودید، برمی‌گردم.»

همچنان که در این داستان می‌بینیم، ما مجبوریم به برخی از مدیران نیز کمک کنیم معنای تدریس توأم با تکنولوژی را بدانند. ما باید با پافشاری از مدیران بخواهیم زمانی را برای کار گروهی، اکتشاف و کار با ابزارهای تکنولوژیکی در نظر بگیرند. باید مطمئن شویم که حمایت از آموزش مادام‌العمر برای مربیان و همچنین برای دانش‌آموزان در مدارس نهادینه شود. معلمان انسان‌هایی خلاق و باهوش هستند که به محض آموختن نحوه استفاده از تکنولوژی در زندگی حرفه‌ای خود، برای نگهداری و ذخیره یادداشت‌ها، تولید اسناد و تقویت آموخته‌هایشان، به روش‌هایی دست می‌یابند که از طریق آن‌ها، تکنولوژی می‌تواند آنچه را معلم برای دانش‌آموز انجام می‌دهد، بهبود بخشد.

کار کردن کنار یکدیگر

به منظور الحاق موفقیت‌آمیز تکنولوژی به کلاس درس، معلمان باید از حمایت تمامی دست‌اندرکاران جامعه آموزشی برخوردار باشند. آن‌ها باید در برابر این باور که استفاده از «ابزارها» به خودی خود هدف است، مقابله کنند. آن‌ها باید به نیاز مبرم برای دستیابی به مناسب‌ترین راه‌های استفاده از تکنولوژی در جهت تقویت آموزش پاسخ دهند. آن‌ها باید خواهان بهترین و مفیدترین نرم‌افزارها برای تقویت اهداف آموزشی باشند. آن‌ها باید در برنامه‌ریزی‌های استفاده از تکنولوژی شرکت کنند تا ابزارهای موجود را بیازمایند. در نهایت، معلمان باید به خود آموزش دهند چگونه به بهترین نحو از آن ابزارها برای تقویت یاددهی و یادگیری بهره ببرند.

فرصت آموختن اوقات هیجان‌انگیزی را برای فرد به ارمغان می‌آورد. ما باید از این فرصت برای به چالش کشیدن خودمان، دانش‌آموزانمان، مدیرانمان و سیاست‌گذارانمان در سراسر کشور استفاده کنیم تا به معلمان کمک کنیم از ابزارهای تکنولوژیکی در اختیار بهترین استفاده را ببرند.

* منبع <http://www.educationworld.com>

مشارکت کنند.

در وهله اول لازم است معلمان برای اینکه بخشی از برنامه‌ریزی برای الحاق تکنولوژی به آموزش شوند و نه اینکه صرفاً دریافت کنندگان نظرات سایرین باشند، پافشاری کنند. آن‌ها باید با همکاری یکدیگر دستگاه‌هایی را برای نمونه بسازند و سپس تجاربشان را با دیگران به اشتراک بگذارند. لازم است معلمان مسئولیت کمک به طراحی روند پیشرفت اعضا را به گونه‌ای بر عهده بگیرند که واقعاً پاسخ‌گوی نیازهایشان باشد. در این طراحی، باید زمانی را برای تمرین نحوه استفاده از ابزار، نظارت بر مدل‌های برنامه درسی که تکنولوژی را وارد برنامه آموزشی می‌کند و راهنمایی سایر معلمان در نظر گرفت. البته معلمان به تنهایی قادر به دگرگون کردن سیستم آموزشی نیستند و در این زمینه هم نباید اشتباهی مرتکب شوند.

داستان مدیری را شنیده‌اید که برای مشاهده نحوه آموزش معلم وارد کلاس درس شد و در آنجا با پنج دستگاه رایانه مواجه شد. دانش‌آموزان مشغول تحقیق بودند، بعضی با رایانه کار می‌کردند و بقیه مشغول کار با طرح یکدیگر کار می‌کردند و عده‌ای به تنهایی. مدیر به طرف معلم که در حال کمک کردن به گروه کوچکی از دانش‌آموزان بود، رفت و گفت: «من می‌روم، و هر وقت در حال درس

به‌طور تمام و کمال در روند یادگیری خود سهیم شوند. لازم است دانش‌آموزان بیاموزند، اکتشاف و تحقیق صرفاً به این معنا نیست که این طرف و آن طرف بروند، کارهایی را که دلشان می‌خواهد انجام بدهند و در آخر نیز به جایی برسند که کسی نمی‌داند کجاست. مربیان آموزشی باید به این شناخت برسند که اگر دانش‌آموزان در حال تحقیق و پرسیدن سؤال، نوشتن درباره آموخته‌هایشان و انجام تمام این کارها در شرایطی صحیح و درست قرار دارند، می‌توان گفت مشغول یادگیری فعال هستند.

در کلاس‌های مملو از تکنولوژی، دانش‌آموزان تکنولوژی را «یاد نمی‌گیرند»، بلکه تکنولوژی تنها ابزار یادگیری صحیح را در اختیار آنان قرار می‌دهد. تکنولوژی وسیله است نه هدف و پایان کار. تکنولوژی به مربیان آموزشی امکان می‌دهد از انجام کارها به شیوه همیشگی تغییر جهت دهند و آن‌ها را به همان صورتی انجام دهند که همیشه مطلوبشان بوده است؛ چه فرصت شگفت‌انگیزی!

انتخاب و استفاده از ابزارها

معلمان باید در مورد نحوه استفاده از ابزارهای تکنولوژی تصمیم بگیرند و همچنین در طراحی روند پیشرفت اعضا که در تعلیم خودشان نیز به کار گرفته می‌شود،